

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

VÝROČNÁ SPRÁVA

2009

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

Transparency International Slovensko
Bajkalská 25, 82718 Bratislava 212
tel./fax: (421 2) 5341 7207,
web: www.transparency.sk, e-mail: tis@transparency.sk

SPRÁVA O ČINNOSTI TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2009

Transparency International Slovensko (TIS) je nezisková nestranícka mimovládna organizácia so sídlom v Bratislave. Je národnou pobočkou celosvetovej mimovládnej organizácie Transparency International a na Slovensku pôsobí od roku 1998. TIS sa venuje predovšetkým otázkam spojeným s korupciou vo verejnom sektore Slovenska, a to na centrálnej úrovni, ako aj na úrovni decentralizovanej správy vecí verejných. Medzi hlavné ciele TIS patrí podpora a presadzovanie takých hodnôt v slovenskom verejnom sektore, akými sú transparentnosť, zodpovednosť, dôvera a integrita, ktoré významným spôsobom pomáhajú znižovať korupciu.

OBSAH

AKTIVITY TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2009.....	1
Program TIS: Whistleblowing.....	1
Program TIS: Transparentná samospráva.....	3
Program TIS: Protikorupčné vzdelávanie a výskum v tejto problematike.....	4
Program TIS: Vláda a protikorupcia.....	4
Program TIS: Verejné obstarávanie a korupcia.....	6
Program TIS: Poradňa TIS.....	7
Ďalšie aktivity.....	8
Mediálne výstupy za rok 2009.....	11
ĽUDIA A TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2009.....	12
SPOLUPRACUJÚCE INŠTITÚCIE.....	13
FINANČNÁ SPRÁVA.....	14
DARCOVIA PODPORUJÚCI TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO.....	
2009.....	14
SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA.....	17

AKTIVITY TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2009

Pri spätnom pohľade na rok 2009 možno konštatovať, že v tomto roku TIS pokračovala v rozvíjaní aktivít zameraných na boj proti fenoménu korupcie vo viacerých smeroch. Jej činnosť vychádzala z presvedčenia, že znižovať korupciu znamená robiť systémové zmeny v oblasti prevencie a represie, a zároveň zvyšovať citlivosť verejnosti na túto oblasť.

Rok 2009 sa pre TIS niesol v znamení tém, ktorým sa venuje dlhodobo, ako formulovanie a snaha o presadenie protikorupčných odporúčaní na úrovni centrálnej vlády a samosprávy, stransparentnenie procesu verejného obstarávania, pridelovanie dotácií a i. Jednou z nových tém, ktoré priniesol rok 2009, bola oblasť whistleblowingu, čiže chráneného oznamovania nekalých praktík na pracovisku, zameraná predovšetkým na inštitúcie verejnej správy. K tejto téme sa uskutočnili viaceré semináre, boli vydané tiež publikácie vo forme analytických správ a odporúčaní na novelizáciu legislatívy. V oblasti miestnej samosprávy špecifickým projektom z dielne TIS bolo zavedenie protikorupčných opatrení vo všetkých oblastiach miestnej politiky v meste Martin, ktorý bol ukončený v apríli 2009. Tento projekt bol zameraný na podrobný monitoring a následnú elimináciu priestoru pre korupciu vo verejnej správe jej komplexným zreformovaním. Okrem týchto aktivít TIS pracovala aj v ďalších oblastiach, ktorých prehľad je uvedený v tejto správe.

Bilancujúc rok 2009 by TIS rada vyjadrila vďaka donorum, ktorí podporili jej aktivity, členom Aliancie za transparentnosť a boj proti korupcii, externým spolupracovníkom TIS, a ďalším spolupracujúcim inštitúciám za ich doterajšiu spoluprácu, ako aj médiám, ktoré napomáhali vytvárať protikorupčné povedomie.

Rovnako treba spomenúť, že Emília Sičáková-Beblavá sa po jedenástich rokoch vedenia TIS z dôvodu materských povinností rozhodla odovzdať od 1. októbra 2009 vedenie organizácie Gabrielovi Šípošovi. Aj naďalej však ostáva na pozícii programovej riaditeľky pomáhať TIS pri presadzovaní protikorupčných opatrení na Slovensku.

Viac informácií o aktivitách TIS podľa jednotlivých programov TIS poskytujeme na nasledujúcich stranách.

Program TIS: Whistleblowing

Transparency International Slovensko sa v roku 2009 spolu s ďalšími 9 krajinami EÚ zapojilo do projektu „Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblower Protection in European Union“ a rozhodlo sa tak prispieť k snahám navrhnutím princípov pre právnu úpravu týkajúcu sa whistleblowingu.

Projekt sa zameriaval na porovnávanie ochranného mechanizmu whistleblowerov v 9 krajinách EÚ v tejto oblasti na identifikáciu best practices, pričom zahŕňal analytickú expertízu a praktické skúsenosti pri ich identifikovaní.

K tejto téme boli zorganizované odborné semináre a vydané viaceré publikácie. Príkladom je workshop, ktorý sa uskutočnil v apríli 2009 a bol venovaný problematike whistleblowingu, nahlasovaniu nekalých praktík na pracovisku a ochrane oznamovateľov. Predmetom stretnutia bolo prediskutovanie stavu právnej úpravy na Slovensku, skúseností súkromného sektora s

oznamovaním a prešetrovaním sťažností, ako aj snaha o navrhnutie riešení pre oblasť verejnej správy na Slovensku.

Ďalej sa v rámci tohto projektu uskutočnil v júni v Prahe medzinárodný okrúhly stôl, ktorého sa okrem participujúcich deviatich krajín Európskej únie zúčastnilo viac ako 10 odborníkov z celého sveta venujúcich sa tejto problematike. TIS na stretnutí zastupovala Miroslava Pagáčová.

Aktivity pokračovali aj v septembri, kedy sme nadviazali na aprílový workshop a pokračovali v diskusii o možných formách a účinnosti regulácie whistleblowingu - oznamovania nekalých praktík na pracovisku. Súčasťou diskusie boli aj Princípy pre právnu úpravu whistleblowingu, chráneného oznamovania nekalých praktík na pracovisku, ktoré vytvorili jednotlivé pobočky TI v spolupráci s expertmi z centrály v Berlíne. Dokument *Odporúčané návrhy princípov pre právnu úpravu whistleblowingu* je prístupný na

<http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/02/principy081209.pdf>.

Jedným z ďalších výstupov tejto aktivity je aj seminárny bulletin prináša príspevky, ktoré odzneli na seminári TIS s cieľom upriamiť pozornosť na whistleblowing ako chráneného oznamovania nekalých praktík na pracovisku.

Seminárny bulletin je prístupný na <http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/01/Seminarnybulletin.pdf>.

Začiatkom decembra 2009 bola v rámci tohto projektu publikovaná správa *Alternative to Silence: Whistleblower Protection in 10 European Countries*, ktorá je súhrnom analýz a odporúčení pre úpravu legislatívy a postupov pri oznamovaní nekalých praktík a chránení oznamovateľov v krajinách, ktoré participovali na projekte *Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblower's Protection in European Union*. Správa je dostupná na stránke: <http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/02/10-ti-whistleblower-report-full-lr.pdf>

Rovnako bola k danej problematike vydaná hodnotiacia správa s názvom *Právna ochrana whistleblowerov na Slovensku*. Správa vydaná v decembri 2009 hodnotí súčasný stav whistleblowingu (chráneného oznamovania nekalých praktík na pracovisku) na Slovensku, a to z pohľadu právnej úpravy ako aj implementácie pravidiel vo verejnom a súkromnom sektore. Hodnotiacia správa je v slovenskej aj anglickej verzii a je prístupná na:

<http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/02/PravnaochranawhistleblowerovnaSlovensku.pdf>

Okrem výskumných aktivít a diskusií o regulácii tejto problematiky TIS podporila konkrétnych slovenských whistleblowerov zo štátneho podniku Lesy SR, a to napríklad zaslaním otvoreného listu vláde SR, v rámci ktorého sme dali podnet na udelenie štátneho vyznamenania SR Rádu Ľudovíta Štúra Jánovi Mičovskému, referentovi komunikačného odboru Lesy Slovenskej republiky. „*Ján Mičovský preukázal pri výkone svojej profesie občiansku statočnosť, keď oznámil nekalé praktiky v štátnom podniku Lesy SR napísaním otvoreného listu generálnemu riaditeľovi Jozefovi Mind'ášovi.*“ zdôvodnila podnet TIS. Ján Mičovský bol rovnako nominovaný na medzinárodnú cenu *International Integrity Awards 2009*, ktorú každoročne Transparency International udeľuje jednotlivcom, ktorí sa významnými činmi zapojili do boja proti korupcii. Viac informácií v ďalších aktivitách TIS.

Projekt „Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblower Protection in European Union“ bol financovaný z prostriedkov Európskej komisie – Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť, Veľvyslanectva USA na Slovensku a Britskej ambasády.

Program TIS: Transparentná samospráva

Decentralizácia verejnej moci, presun kompetencií, právomoci a verejných zdrojov na miestne a regionálne samosprávy priniesli mnoho pozitív, znamenajú však aj nárast vnímanej korupcie na tejto úrovni správy vecí verejných. Preto sa TIS už niekoľko rokov venuje tejto problematike. Aktivity roku 2009 nadväzujú na projekty z predchádzajúceho roku.

Najväčším a na Slovensku unikátnym v oblasti transparentnej a protikorupčnej samosprávy bol projekt protikorupčnej stratégie v meste Martin. Jeho cieľom bolo zmapovať všetky oblasti samosprávy mesta s cieľom identifikovať v nich miesta, ktoré poskytujú priestor pre vznik korupcie. Dôležitým pritom bol aj etický aspekt korupcie.

Program bol spustený v júli 2008 a úspešne ukončený v apríli 2009. V tomto bode majú viaceré návrhy TIS na obmedzenie korupcie v meste Martin šancu zmeniť sa na pravidlá upravujúce správanie sa miestnej samosprávy v tomto meste a obmedziť priestor pre korupciu.

TIS dnes aj naďalej monitoruje snahy mesta Martin v oblasti potierania korupcie, priebežne sleduje ako úspešne sú prijaté politiky implementované v každodennom rozhodovaní zástupcov mesta Martin. Tento projekt by mohol byť inšpiráciou aj pre ďalšie slovenské mestá.

Okrem toho TIS usporiadala **tri intenzívne semináre** zamerané na verejnú kontrolu regionálnej samosprávy. Prvým bol **trojdňový seminár** v Lúčkach *Verejná kontrola VÚC* v apríli tohto roku, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia regionálnych subjektov, ale aj občianski aktivisti. Na konci júla sa na Skalke pri Kremnici uskutočnil **druhý** intenzívny seminár pod názvom *Verejná kontrola miestnej samosprávy*. Hlavným programom seminára boli odborné prezentácie z jednotlivých oblastí fungovania obcí a miest a výmena skúseností z verejnej kontroly moci na úrovni miestnej samosprávy medzi občianskymi aktivistami. Bol určený najmä pre aktivistov a regionálnych novinárov, zúčastnilo sa ho však aj niekoľko poslancov mestských zastupiteľstiev. **Tretí** zo série sa

uskutočnil v októbri v Lúčkach pri Kremnici pre poslancov obecných a mestských zastupiteľstiev Protikorupční lídri v samospráve, ktorí majú záujem presadzovať protikorupčné opatrenia vo svojej obci alebo meste. Svojím zameraním mohol byť podnetný aj pre tých, ktorí mali takúto ambíciu na úrovni regionálnej samosprávy a rozhodli sa uchádzať o zvolenie v novembrových voľbách do orgánov samosprávnych krajov.

V rámci programu treba tiež spomenúť participáciu TIS na tvorbe materiálu *Working Paper: Corruption and Local Government*, ktorý v októbri 2009 vydala centrála Transparency International v Berlíne. Materiál na základe skúseností štyroch národných pobočiek TI poukazuje na to, ako môže byť spolupráca mimovládnych organizácií s inštitúciami miestnej samosprávy efektívnou pri presadzovaní protikorupčných iniciatív. Dokument je prístupný na stránke: http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/01/Local-Government-WP_23_Oct_2009.pdf

Aktivity samosprávneho programu TIS sa v roku 2009 uskutočnili vďaka podpore spoločnosti Enel – Slovenské elektrárne, OSF – Nadácia otvorenej spoločnosti a KAS - Konrad Adenauer Stiftung.

Program TIS: Protikorupčné vzdelávanie a výskum v oblasti korupcie

V roku 2009 TIS v rámci svojho programu protikorupčné vzdelávanie uskutočňuje viaceré aktivity, medzi ktoré patria semináre, workshopy, vzdelávacie pobyty atď. Tieto aktivity sú nasmerované predovšetkým na politikov, médiá, aktivistov, úradníkov, ale aj vysokoškolských študentov.

TIS spolupracuje s Ústavom verejnej politiky a ekonómie a Ústavom európskych štúdií a medzinárodných vzťahov FSEV UK v Bratislave. Pravidelne prijíma stážistov z vysokých škôl na získanie praktických skúseností popri štúdiu na Katedre politológie FF UK a FSEV UK. V priebehu roka 2009 stážovali v TIS 4 študenti, a to konkrétne tri študentky FSEV UK (Daniela Baťová, Monika Mateičková a Slávka Šatníková) a po dobu troch mesiacov (august – september 2009) študent práva Daniel Lupinski z Poľska.

Ďalej TIS v spolupráci s Ústavom verejnej politiky a ekonómie FSEV UK realizovala projekt zameraný na výskum korupcie a protikorupčnej politiky. Projekt sa uskutočnil vďaka podpore *Agentúry na podporu výskumu a vývoja* a bol ukončený v apríli 2009.

Emília Sičáková-Beblavá, Ivan Rončák a Miroslava Pagáčová vedú predmety zamerané na otázky korupcie na Ústave verejnej politiky a ekonómie FSEV UK v Bratislave.

Program TIS: Vláda a protikorupcia

TIS sa v rámci programu Vláda a protikorupcia usiluje o formulovanie protikorupčných opatrení a ich presadzovanie do praxe. Tak ako po minulé roky, obe tieto aktivity sú založené na komunikácii a spolupráci s relevantnými inštitúciami, ako vláda Slovenskej republiky, Národná rada Slovenskej republiky, Úrad pre verejné obstarávanie, Protimonopolný úrad SR, Najvyšší kontrolný úrad SR, predstavitelia politických strán a i.

V roku 2009 TIS realizovala viacero aktivít spadajúcich pod program Vláda a protikorupcia.

V júni 2009 pripravila TIS hodnotiacu správu k trom rokom činnosti vlády SR a Národnej rady SR v oblasti boja proti korupcii. V nej upozornila na skutočnosť, že vláda SR za uplynulé tri roky

nepripravila a neprijala svoj Protikorupčný program, ktorý by umožnil verejnú kontrolovateľnosť naplnenia politických sľubov v danej oblasti. V rámci tohto hodnotenia sa TIS zamerala na tri oblasti – hodnotenie formálnej organizácie boja s korupciou vládnu koalíciou v treťom roku jej pôsobenia, ďalej bol predložený súbor systémových opatrení, ktoré boli prijaté v treťom roku pôsobenia vlády Róberta Fica, a ktoré boli hodnotené pozitívne z hľadiska dopadov na rozsah korupcie na Slovensku, ako aj súbor systémových opatrení a aktivít hodnotených negatívne z hľadiska dopadov na rozsah korupcie na Slovensku a boli prijaté v treťom roku vládnutia pod vedením Roberta Fica. Súhrnné hodnotenie pôsobenia súčasnej vlády podľa spriemerovaných známok hodnotiteľov vyjadrovala známka 4,3¹. Vo všeobecnosti je pôsobenie vlády v oblasti boja proti korupcii za dané obdobie vnímané ako podporujúce atmosféru tolerovania korupcie. Charakterizuje ho absencia systémových krokov pre potieranie korupcie, vláda stále nenadviazala na aktivity spojené s implementáciou protikorupčného programu predchádzajúcej vlády a neprijala zásadnejšie protikorupčné opatrenia.

Ďalej v apríli 2009 TIS pripravila tlačovú správu, v ktorej poukazuje na skutočnosť, že vláda nedostatočne poskytuje informácie týkajúce sa rozhodovania o dotáciách miestnym samosprávam. TIS sa už druhý rok zaujímal o to, aké informácie môžu získať predstavitelia slovenských obcí a aj občania o rozhodovaní o dotáciách. Hodnotili sa preto internetové stránky tých centrálnych organizácií štátnej správy, ktoré rozhodujú o pridelení dotácií obciam. V priemere najhoršie hodnotenia v oblasti poskytovania informácií o dotáciách získali verejné inštitúcie, ktoré vedú zástupcovia politickej strany SNS.

Na jeseň v roku 2009 TIS vydala publikáciu s názvom Pridaná hodnota transparentnosti II. Publikácia pod vedením Emílie Sičákovej-Beblavej a Daniely Baťovej nadväzuje na štúdiu Pridaná hodnota transparentnosti vydanú v roku 2008 a venuje sa rozhodovaniu o poskytovaní nenávratných finančných transferov z centrálnej úrovne správy vecí verejných obciam. Štúdia je prístupná na http://transparency.sk/studie/pridana_hodnota_transparentnosti_II.pdf.

TIS sa venovala aj problematike súdnictva a v decembri 2009 uskutočnila v Bratislave seminár *Výzvy slovenského súdnictva a možnosti zlepšenia existujúceho stavu*. Odborníci zo Slovenka aj zo zahraničia diskutovali o stave slovenského súdnictva a svoj pohľad na potrebné reformy v súdnictve na seminári prezentovali aj niektoré politické strany. Seminár sa niesol v kritickom duchu, obavy o vývoj v súdnictve vyslovil aj Keith A. Eddins, súčasný najvyšší predstaviteľ Veľvyslanectva USA na Slovensku. Potvrďuje to aj novembrový výskum verejnej mienky, podľa ktorého každý druhý Slováč považuje úplatkárstvo na súdoch a prokuratúre za veľmi rozšírené.

---

¹ škála od 1 do 5 (pričom 1 - najlepšie, 5 - najhoršie)

Program TIS: Verejné obstarávanie a korupcia

V rámci svojich programových aktivít sa TIS už od začiatku svojho vzniku venuje problematike verejného obstarávania, prostredníctvom ktorého sa vynakladá podstatná časť verejných zdrojov a ktoré aj podľa prieskumov verejnej mienky patrí k oblastiam najviac vystaveným rizikám korupcie.

Projekt Transparency and Accountability in Public Partnerships sa venuje skúmaniu a presadzovaniu transparentnosti procesov zadávania verejných zákaziek a koncesii na Slovensku. Každoročne sa tak pripravujú indexy merajúce mieru transparentnosti pri zadávaní verejných zákaziek na Slovensku², uskutočnil sa výskum zabezpečovania služieb v miestnych samosprávach na Slovensku, skúmali sa rozhodnutia Európskeho súdneho dvora v oblasti verejného obstarávania a diskutovala sa ich možná aplikácia v rámci slovenskej praxe.

V júni 2009 tak TIS napríklad pripravila tlačovú správu, v ktorej hodnotí verejné obstarávanie za rok 2008 na základe údajov spracovaných Úradom pre verejné obstarávanie a vlastného výskumu v tejto oblasti. Ako vyplýva zo správy, z hľadiska používaných postupov verejného obstarávania ide o posun pozitívnym smerom a vytvára sa tak lepší potenciál na odhaľovanie korupcie, keďže o väčšine verejných zákaziek sú dostupné aspoň základné informácie. Neznamená to však, že sa zlepšuje stav verejného obstarávania. Korupciu vo verejnom obstarávaní môže obmedziť kvalitnejšia práca Úradu pre verejné obstarávanie, Najvyššieho kontrolného úradu SR a finančnej kontroly MF SR.

Zároveň TIS pripravila pripomienky k rozsiahlemu materiálu Ministerstva financií SR Analýza právnych predpisov vo vzťahu k realizovateľnosti PPP projektov v SR a návrh legislatívnych opatrení v tejto oblasti. Pripomienky TIS sa týkali zverejňovania informácií o PPP projektoch, TIS tiež navrhovala prísnejší metodický a kontrolný dohľad, zavedenie etického kódexu obstarávania PPP projektov atď.

TIS sa vyjadrila aj k problematike tzv. neprioritných služieb a presadzovala zrušenie tejto výnimky. Vo februári 2009 vyzvala TIS poslancov Národnej rady SR, aby zrušili špeciálnu kategóriu tzv. neprioritných služieb, keď je možné napríklad právnické, vzdelávacie alebo rekreačné služby obstarávať menej transparentnými postupmi. Výzva TIS bola reakciou na poslaneckú novelu zákona o verejnom obstarávaní navrhujúcu posilnenie informačných povinností a zníženie limitu zadávania zákaziek neprioritných služieb podprahovým postupom zo súčasných 6 mil. EUR na 3 mil. EUR TIS označila tieto návrhy za nepostačujúce a žiadala, aby sa pri všetkých nákupoch z verejných zdrojov používali súťažné a transparentné postupy.

TIS uskutočňuje výskum v oblasti transparentnosti projektov verejno-súkromných partnerstiev s podporou Open Society Institute.

V spolupráci s Úradom pre verejné obstarávanie zorganizovala TIS vzdelávací seminár „Transparentnosť a integrita vo verejnom obstarávaní“. Seminár sa uskutočnil v priestoroch Pálffyho paláca v apríli 2009 vďaka finančnej podpore Európskej komisie – Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Open Society Institute. Seminár bol uskutočnený pre pracovníkov z verejného, ako aj súkromného sektora zaoberajúcich sa problematikou verejného obstarávania.

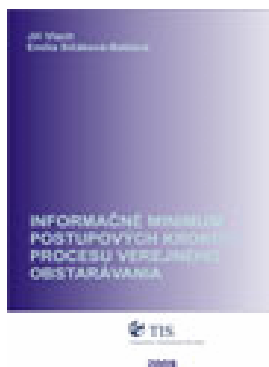
---

² V júni 2009 pripravila TIS materiál [Hodnotenie miery transparentnosti na trhu verejného obstarávania v roku 2008](#), v ktorom analyzuje transparentnosť trhu nákupov tovarov, služieb a stavebných prác vo verejnom sektore a porovnáva vývoj v danej oblasti za ostatných päť rokov. Autori analýzy vychádzali najmä z údajov, ktoré každoročne zverejňuje Úrad pre verejné obstarávanie.

Cieľom seminára bolo oboznámiť účastníkov s možnosťami implementácie protikorupčných opatrení a transparentnejších postupov vo verejnom obstarávaní. Predstavila sa celá sada príkladov dobrej praxe verejného obstarávania inšpirovaná zahraničnými ale aj slovenskými skúsenosťami. TIS sa v rámci projektu venuje tiež skúmaniu dopadov elektronickej aukcie na efektívnosť verejného obstarávania a pokračuje sa v monitoringu prípadov zadávania verejných zákaziek a koncesii na Slovensku.

Vo februári 2009 TIS vydala publikáciu s názvom *Efektívnosť fungovania kontrolných systémov verejného obstarávania na Slovensku*. Štúdia pod vedením Jana Pavla analyzuje efektívnosť kontrol ÚVO a NKÚ SR vo vzťahu k verejnému obstarávaniu. Následne uvedené opatrenia majú prispieť k lepšiemu fungovaniu zadávania verejných zákaziek (čo môže ušetriť veľmi významné finančné prostriedky) a zároveň zabezpečiť, že uskutočnenie kontrol bude mať reálne dopady na správanie subjektov verejného sektora a nebude len všeobecne trpenou formalitou. Štúdia je prístupná na http://backup.transparency.sk/obstaravanie/regres_web.pdf

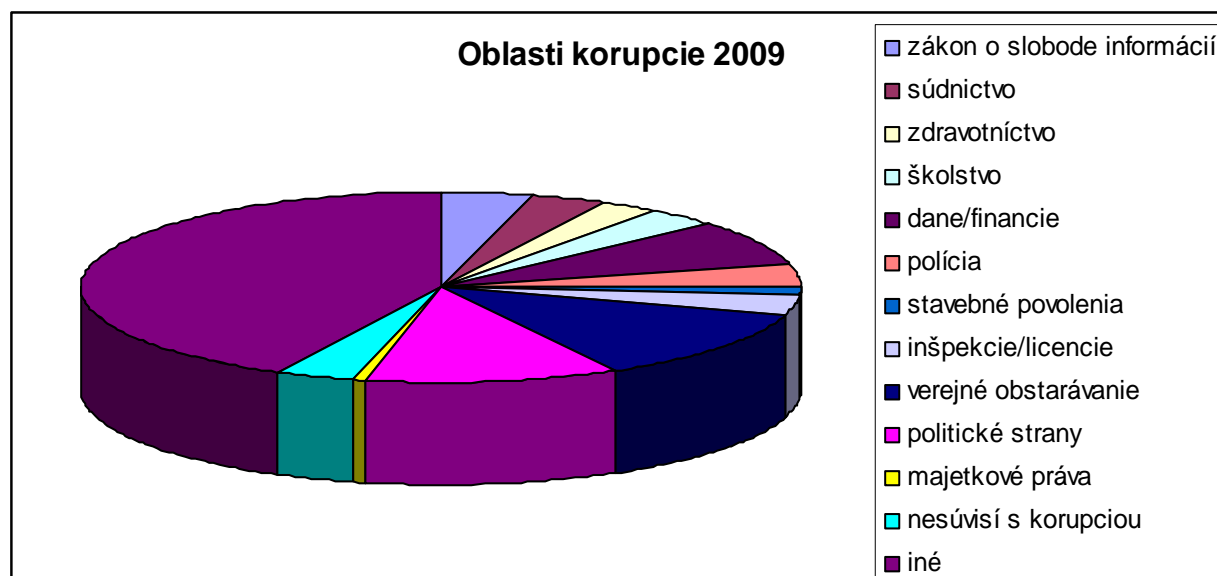
V apríli 2009 bola pripravená a vydaná publikácia *Informačné minimum postupových procesov krokov verejného obstarávania* je stručným návodom pre účastníkov procesu verejného obstarávania (najmä pre obstarávateľa) na to, aké typy informácií, kedy a ako sa majú spracúvať, poskytovať, zverejňovať tak, aby sa zabezpečila čo najväčšia transparentnosť použitého postupu. Pričom transparentnosť verejného obstarávania vnímame ako nástroj znižovania korupcie vo verejnom obstarávaní. Štúdia je prístupná na <http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/01/Informacne-minimum.pdf>.

Program TIS: Poradňa TIS

Centrum právneho poradenstva TIS vzniklo na základe podnetov od občanov, ktorí hľadali pomoc, respektíve radu v prípadoch, keď sa stretli s korupciou a nechceli sa len prizerať. Preto sa TIS už v roku 2008 zapojila do projektu *Advocacy and Legal Advice Centers (ALAC)* alebo *Poradňa TIS*.

Pomoc poradne spočíva najmä v poskytovaní informácií o možnostiach postupu proti korupčnému správaniu. Okrem toho pomáha občanom pri výklade právnych predpisov a usmerňuje ich na danú inštitúciu, na ktorú sa môžu obrátiť. Okrem toho poradňa poskytuje občanom asistenciu pri koncipovaní podaní na orgány verejnej správy, odvolaní sa voči rozhodnutiam orgánov verejnej správy a podaní na slovenské súdy.

Oblasti, ktorých sa tieto prípady týkali, sú zobrazené v nasledujúcom grafe.

Poradňa TIS, pod vedením Pavla Nechalú v Bratislave, asistuje občanom prostredníctvom internetu, telefonického kontaktu alebo formou osobnej konzultácie. Počas mesiacov január - december 2009 TIS poskytla 202 konzultácií.

TIS v máji 2009 spustilo novú internetovú stránku, na ktorej možno nájsť užitočné informácie o možnostiach právnej pomoci, postupoch pri vybavovaní podnetov, vybrané riešené prípady, vzory najčastejšie používaných podaní na inštitúcie verejnej správy, či užitočné publikácie a linky na rôzne inštitúcie. Stránka je tiež vybavená kontaktným formulárom pre zjednodušenie podávania podnetov. Bližšie informácie o Právnej protikorupčnej poradni nájdete na <http://www.poradnatis.sk/>.

Prístupnosť právnej pomoci a možnosti nahlasovania korupčných prípadov sa zvýšila tiež umiestnením kontaktného formulára na stránke internetového vydania SME v sekcii Sťažnosti. Formulár podnetu si môžete pozrieť na: http://staznosti.sme.sk/suggestion_add.php.

Činnosť poradne bola v roku 2009 financovaná z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórskeho finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Ďalšie aktivity TIS

TIS sa v júni 2009 pripojila protestu „Červená pre Štefana Harabina“, ktorou viaceré MVO protestovali, aby sa Štefan Harabin stal predsedom Najvyššieho súdu a Súdnej rady, a tým prakticky prvým mužom súdnicstva s rozsiahlym vplyvom na jeho chod.

TIS sa v júli 2009 pridala k výzve „Stop korupcii“, ktorú iniciovala skupina 6 poslancov Európskeho parlamentu. Podľa nich síce Európska únia prijala viaceré pravidlá, ktorých ambíciou je riešiť problém korupcie, avšak tie majú len pomerne úzky záber a venujú sa primárne ochrane finančných záujmov Európskeho spoločenstva. Iniciátori kampane sa preto domnievajú, že nastal čas, aby sa EÚ venovala korupcii v oveľa širšom kontexte, a to aj vo vzťahu ku krajinám tretieho sveta.

Ešte v auguste TIS vyjadrila vážne znepokojenie nad disciplinárnym stíhaním sudkyne Okresného súdu v Banskej Bystrici Jany Dubovcovej za kritiku pomerov v slovenskom súdnictve. TIS považuje Janu Dubovcovú za sudkyňu, ktorá presadzuje hodnoty profesionality, nestrannosti a etiky v súdnictve. TIS pripomenula, že Dubovcová je držiteľkou medzinárodnej ceny *Integrity Awards* z roku 2002, ktorú jej udelila Transparency International za iniciovanie prieskumu o korupcii na okresnom súde v Banskej Bystrici a zavádzanie opatrení na odstránenie korupcie a sprehľadnenie jeho fungovania. Podporu sudkyňi vyjadrila aj Transparency International. Urobila tak listom predsedovi vlády R. Ficovi z 8.10.2009.

Ďalej TIS vydala 22.9.2009 podporné stanovisko k otvorenému listu 15 sudcov z 2.9.2009 a podporila jeho autorov v snahe upozorniť na alarmujúcu situáciu v slovenskej justícii. TIS sa tiež pripojila k výzve občianskej iniciatívy Spravodlivosť otvára brány z 20.9.2009 a vyzvala verejnosť na podporu aktivít zameraných na zachovanie zodpovedného, profesionálneho a nestranného slovenského súdnictva.

TIS na tlačovej konferencii 17. novembra 2009 prezentovalo Index vnímania korupcie (CPI), každoročne zverejňovaný centrálou Transparency International, ktorý ukazuje poradie vnímania korupcie vo verejnom sektore v 180-tich krajinách za rok 2009. Z indexu bolo možné pozorovať zatiaľ najvyšší pokles hodnoty CPI pre Slovensko od roku 1998, v medziročnom porovnaní Slovensko kleslo z úrovne 5,0 na úroveň 4,5. Bližšie informácie sú dostupné na <http://transparency.sk/aktuality/CPI09tlacsprava.pdf> 20091117.

V decembri 2009 vyšiel zatiaľ posledný prieskum TIS: *Percepčia korupcie na Slovensku*. Prieskum realizovala pre TIS agentúra Focus v novembri 2009 na reprezentatívnej vzorke 1045 respondentov. Ten napríklad ukázal, že oproti roku 2006 vzrástlo vnímanie klientelizmu na súdoch až o tretinu, a že vláda Roberta Fica dostala totožné hodnotenie, akými občania oznámkovali aj druhú vládu Mikuláša Dzurindu v boji s korupciou. Prieskum podporila Nadácia otvorenej spoločnosti. Celú správu z prieskumu nájdete na: http://transparency.sk/wp-content/uploads/2010/02/FOCUS_Sprava-pre-TIS_november-2009.pdf

Počas celého roku TIS pokračovala v publikovaní svojho štvrťročníka **Pod lupou**, ktorý je dostupný aj na internetovej stránke TIS <http://transparency.sk/category/stvrtrocnik-tis/>. Táto publikácia vo svojich štyroch vydaniach 2009 informovala i o ďalších aktivitách TIS:

Účast' zástupcov TIS na konferenciách a seminároch:

- V dňoch 8. a 9. apríla 2009 TIS v spolupráci s Úradom pre verejné obstarávanie a európskym OLAF-om zorganizovala vzdelávací seminár *Transparentnosť a integrita vo verejnom obstarávaní*.
- Dňa 16. apríla 2009 TIS usporiadala workshop venovaný problematike whistleblowingu, nahlasovaniu nekalých praktík na pracovisku a ochrane oznamovateľov.
- V dňoch 24. – 26. apríla 2009 sa v Lúčkach pri Kremnici uskutočnil IV. ročník seminára TIS Verejná kontrola VÚC, ktorý tento rok spoluorganizovala Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS – OSF).

- Zástupcovia TIS Miroslava Pagáčová a Vladimír Pirošík sa 25. apríla zúčastnili mimoriadneho zasadnutia mestského zastupiteľstva v Martine, ktoré bolo ďalším dôležitým krokom v procese implementácie protikorupčného balíčka, ktorý TIS pre mesto Martin pripravila.
- V dňoch 8. – 10. júla sa v Prahe uskutočnil medzinárodný okrúhly stôl k projektu Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblower's Protection in European Union, ktorého sa okrem participujúcich deviatich krajín Európskej únie zúčastnilo viac ako 10 odborníkov z celého sveta venujúcich sa tejto problematike. TIS na stretnutí zastupovala Miroslava Pagáčová.
- VI. ročník seminára Verejná kontrola miestnej samosprávy sa uskutočnil od 24. do 26. júla 2009 na Skalke pri Kremnici. Bol určený najmä pre aktivistov a regionálnych novinárov, zúčastnilo sa ho však aj niekoľko poslancov mestských zastupiteľstiev.
- Dňa 18.9.2009 sa v TIS uskutočnil interný workshop k problematike vplyvu Európskeho súdneho dvora na verejné obstarávanie na Slovensku
- V priestoroch TIS sa 28. septembra 2009 uskutočnil seminár „Whistleblowing - oznamovanie nekalých praktík na pracovisku. Teória a prax.“.
- V Lúčkach pri Kremnici sa 16. – 18.10.2009 sa uskutočnil seminár pre poslancov obecných a mestských zastupiteľstiev Protikorupční lídri v samospráve.
- V dňoch 17. – 18. októbra sa Gabriel Šípoš zúčastnil každoročne zvolávaného stretnutia všetkých národných pobočiek Transparency International, Annual Membership Meeting, ktorý sa uskutočnil v Berlíne.
- Takmer 1000 delegátov zo 125 krajín sa v dňoch 9.-13. novembra 2009 stretlo na konferencii v Dohe (Katar). Cieľom konferencie bolo prehodnotenie mechanizmov implementácie Dohovoru OSN proti korupcii. TIS na konferencii zastupoval Pavel Nechala.
- TIS sa v dňoch 27.-29. novembra 2009 zúčastnila na regionálnom mítingu Program for Anti-corruption Practicioners: Working Together v Istanbule, určeného pre mimovládne a vzdelávacie organizácie, ktoré sa snažia spolupracovať s inštitúciami miestnej samosprávy. TIS na ňom zastupovali Gabriel Šípoš a Miroslava Pagáčová.
- Seminár Výzvy slovenského súdnictva a možnosti zlepšenia existujúceho stavu sa uskutočnil 10.12.2009 v Bratislave. Odborníci zo Slovenka aj zo zahraničia diskutovali o stave slovenského súdnictva a svoj pohľad na potrebné reformy v súdnictve na seminári prezentovali aj niektoré politické strany. Seminár sa niesol v kritickom duchu, obavy o vývoj v súdnictve vyslovil aj Keith A. Eddins, súčasný najvyšší predstaviteľ Veľvyslanectva USA na Slovensku. Potvrďuje to aj novembrový výskum verejnej mienky, podľa ktorého každý druhý Slováč považuje úplatkárstvo na súdoch a prokuratúre za veľmi rozšírené.

Mediálne výstupy za rok 2009

Za rok 2009 sa na základe prieskumu Newton Media, ktorý obsahuje databázu správ tlačených periodík, internetu a doslovné prepisy spravodajských a publicistických relácií z TV a rozhlasu, bolo Transparency International Slovensko najviac citované v denníku SME, nasledované denníkom Hospodárske noviny a Pravda (viď bližšie Tab. – Mediálne výstupy 2009).

Tabuľka – Mediálne výstupy 2009

	Médiá	Počet citácií TIS
1.	SME	113
2.	Hospodárske noviny	46
3.	Pravda	29
4.	Rádio Slovensko	28
5.	24hod.sk	17
6.	topky.sk	17
7.	Markíza	12
8.	cas.sk	11
9.	aktualne.sk	10
10.	Trend	9
11.	Rádio Expres	8
12.	TA3	7
13.	Košický korzár	7
14.	Spišský korzár	6
15.	TV JOJ	5
16.	Šport	5

Podľa monitoringu³ mediálne najcitovanejších expertov udalostí domácej politiky za rok 2009, ktorý uskutočnil Gabriel Šípoš, sa Emília Sičáková - Beblavá z Transparency International Slovensko umiestnila na 10. mieste (viď. bližšie tabuľku). Pavel Nechala ako spolupracovník Transparency International Slovensko obsadil 16. miesto a Ivan Rončák (programový koordinátor TIS) 23. miesto.

Tabuľka – Mediálne najcitovanejší experti za rok 2009

1.	Horváth Peter	280	politológ	Univerzita sv.Cyrila a Metoda v Trnave
2.	Wienk Zuzana	165	aktivistka	Aliancia Fair-Play
3.	Mesežnikov Grigorij	152	politológ	Inštitút pre verejné otázky
4.	Haulík Pavel	141	sociológ	agentúra MVK
5.	Kusý Miroslav	127	politológ	Univerzita Komenského
6.	Procházka Radoslav	121	ústavný právnik	vlastná advokátska kancelária, Bratislavská vysoká škola práva

³ Experti boli rozdelení do dvoch skupín. Tí, čo skôr komentujú politiku, a tí, čo sa viac venujú ekonomickým udalostiam. Vďaka databáze médií od [Newton media](#) boli sčítané citácie v televíziách (večerné spravodajstvo, investigatívna publicistika aj diskusné relácie v STV, Markíze, Joj a TA3) a v tlači (citácie aj vlastné autorské články v SME, Pravde, HN, TRENDE, Týždni a Žurnále).

Transparency International Slovensko

7.	Horský Michal	121	politológ	Univerzita sv.Cyryla a Metoda v Trnave
8.	Öllös László	77	politológ	Fórum inštitút, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
9.	Baránek Ján	76	analytik	agentúra Polis
10.	Sičáková-Beblavá Emília	75	výskumníčka	Transparency International Slovensko
16.	Nechala Pavel	54	advokát	spolupracovník TIS, vlastná advokátska kancelária
23.	Rončák Ivan	38	politológ	Transparency International Slovensko

ĽUDIA A TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2009

Počas roka 2009 sme spolupracovali s mnohými osobnosťami, ktorým nie je stav v oblasti fenoménu korupcie v spoločnosti ľahostajný. Či už to boli predstavitelia ústrednej štátnej správy, samosprávy, odborníci z rôznych oblastí verejného života alebo študenti vysokých škôl, ich spoluprácu si veľmi vážime.

V roku 2009 pokračovala vo svojej činnosti aj *Aliancia za transparentnosť a boj proti korupcii*, ktorá je poradným orgánom TIS. Aliancia navrhuje oblasti, ktorými by sa TIS mala zaoberať, dlhodobé programové zameranie, navrhuje ľudí, ktorí by v jednotlivých oblastiach činnosti mohli spolupracovať a ktorí by takto tvorili ad-hoc odborné pracovné skupiny.

Členovia *Aliancie za transparentnosť a boj proti korupcii*:

Milan Banáš, Anna Butašová, Iveta Griačová, Eugen Jurzyca, Mária Kolaříková, Katarína Mathernová, Grigorij Mesežnikov, Vladimír Pirošík (pozastavené členstvo z dôvodu pôsobenia ako poslanec mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici), Oľga Reptová, Emília Sičáková-Beblavá, Dušan Stanek, Juraj Stern, Soňa Szomolányi, Jiří Vlach, Daniela Zemanovičová (pozastavené členstvo z dôvodu pôsobenia ako podpredsedníčka PMÚ SR).

Aktivity TIS počas roku 2009 personálne zabezpečovali:

Riaditeľ Transparency International Slovensko: Emília Sičáková – Beblavá (do októbra 2009)
Gabriel Šípoš

Programová riaditeľka: Emília Sičáková-Beblavá (od októbra 2009)

Programová koordinátorka a office manažérka: Miroslava Pagáčová
Marián Babitz (do mája 2009)

Programový koordinátor: Ivan Rončák

Právnicki:	Pavel Nechala Zuzana Bukvišová Vladimír Pirošík
Projektoví asistenti:	Daniela Baťová Monika Mateičková Slávka Šatníková
Projektoví asistenti právnej poradne:	Ivan Mjartan Alexandra Nosianová (od novembra 2010)
Stážista:	Daniel Lupinski (august–november 2010)
Finančná manažérka:	Alena Karovičová

SPOLUPRACUJÚCE INŠTITÚCIE

V roku 2009 sme spolupracovali s viacerými inštitúciami. Boli medzi nimi slovenské, ale aj zahraničné mimovládne organizácie, inštitúcie verejného sektora ako aj akademické organizácie:

Aliancia Fair-play	Partnerstvá pre prosperitu – OZ
Asociácia komunálnych ekonómov	Podnikateľská aliancia Slovenska
Bohemia Greenways – Oživení	Protimonopolný úrad SR
Centrum pre hospodársky rozvoj	Slovenské stredisko pre ľudské práva
Ekonomická univerzita v Bratislave	Špecializovaný súd
Health Policy Institute	Transparency International
INEKO	Transparency International – národné pobočky
Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť – SGI	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Inštitút pre verejné otázky	Úrad pre verejné obstarávanie
Konzervatívny inštitút	Úrad na ochranu osobných údajov
Local Government Institute	Úrad verejného ochrancu práv
M.E.S.A. 10	Ústav verejnej politiky a ekonómie, FSEV UK Bratislava
Nadácia otvorenej spoločnosti – OSF	Vysoká škola ekonomická v Prahe
Nadácia F. A. Hayeka	Via iuris
Najvyšší kontrolný úrad SR	Združenie hlavných kontrolórov SR
OLAF	

FINANČNÁ SPRÁVA

DARCOVIA PODPORUJÚCI TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2009

Transparency International Slovensko ďakuje všetkým inštitúciám, ktoré v roku 2009 podporili jej činnosť.

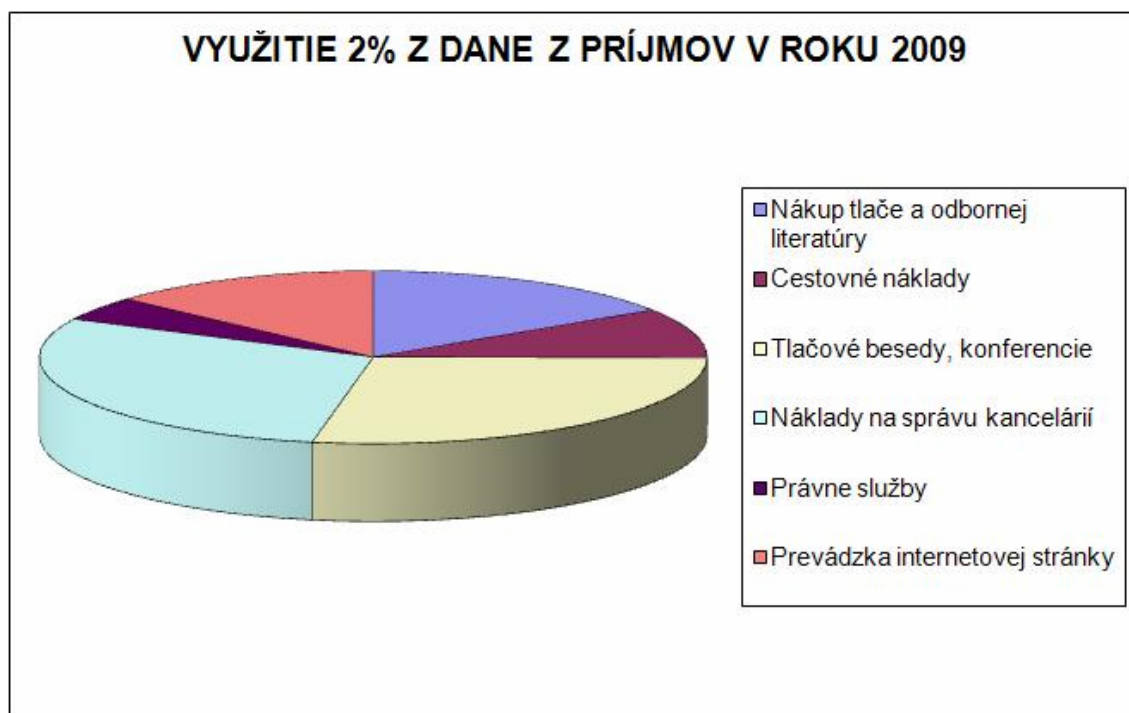
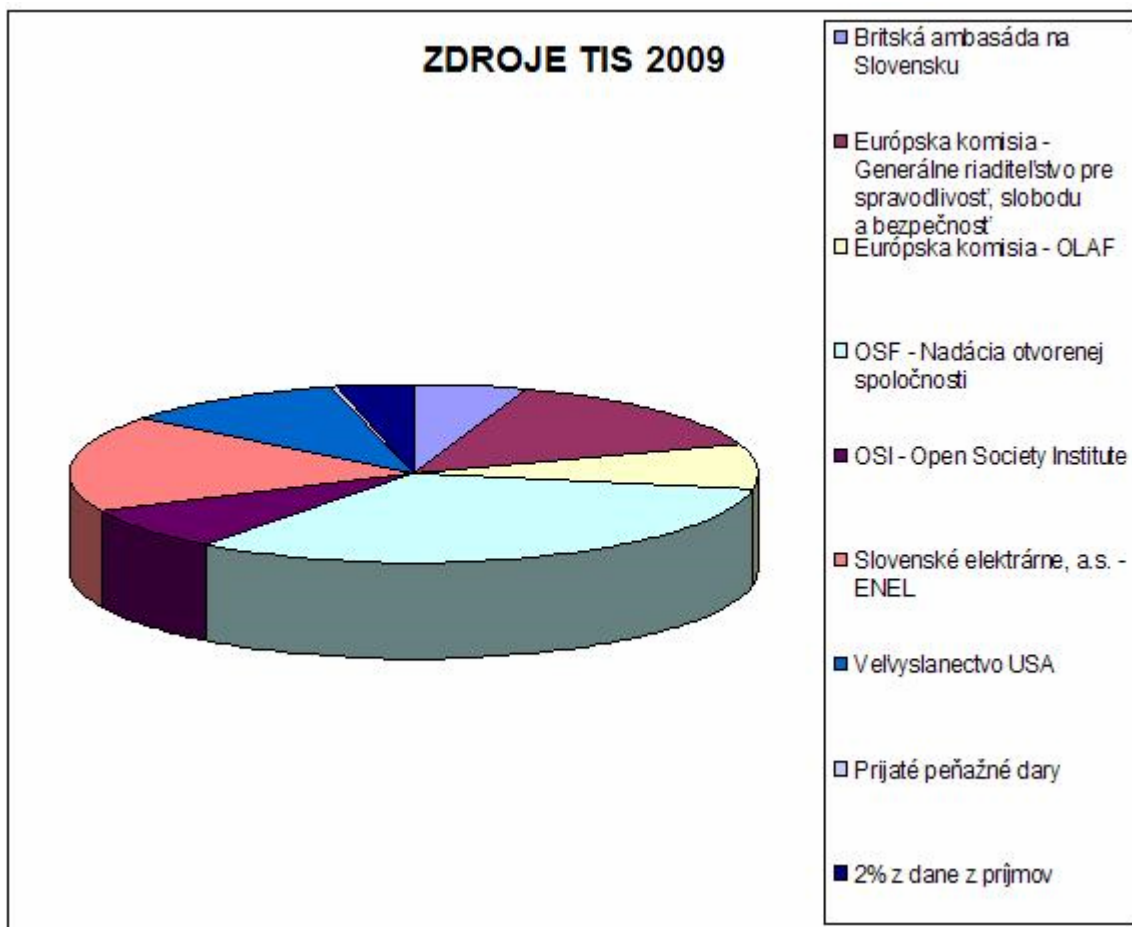
Donorská organizácia	Názov projektu	Výška podpory (v EUR)	Podiel na rozpočte
Britská ambasáda na Slovensku	<i>Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblowers Protection in EU</i>	2. 500	1, 9%
	<i>Antikorupčná príručka</i>	4. 674	3,5%
Európska komisia - Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť, slobodu a bezpečnosť	<i>Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblowers Protection in EU</i>	19. 373,63	14,4%
Európska komisia - OLAF	<i>Excellence and Integrity in Public Procurement</i>	10. 800,39	8,0%
Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórsky finančný mechanizmus EHP, príspevok štátneho rozpočtu k príspevku z Finančného mechanizmu EHP a príspevok štátneho rozpočtu k príspevku Nórskeho finančného mechanizmu EHP*	<i>Právna protikorupčná poradňa</i>	32. 625,98	24,3%
Nadácia otvorenej spoločnosti -	<i>Stav vnímania korupcie na Slovensku</i>	4. 950	3,7%

Transparency International Slovensko

Open Society Foundation	<i>Transparentnosť pri pridelovaní dotácií miestnej samospráve</i>	6. 008, 10	4,5%
Open Society Institute	<i>Transparency and Accountability in Public Partnerships**</i>	10. 585, 24	7,9%
Slovenské elektrárne, a.s. - ENEL	<i>Transparentnosťou proti korupcii v samospráve**</i>	23.464,69	17,4%
Veľvyslanectvo USA na Slovensku	<i>Blowing the Whistle Harder: Enhancing Whistleblowers Protection in EU</i>	7. 570	5,6%
	<i>Seminár Výzvy slovenského súdnictva a možnosti zlepšenia súčasného stavu</i>	6. 770	5,0%
2% z dane z príjmov		378,45	0,3%
Slovnaft, ADIN, mesto Martin, Košťál Ctibor, Ďuržová Eva	<i>Prijaté peňažné dary</i>	4. 836	3,6%
Newton media	<i>Prístup k mediálnej databáze</i>	nepeňažný dar	
SPOLU		134. 536,48 EUR	100%

* financované prostredníctvom Nadácie otvorenej spoločnosti – Open Society Foundation

** Projekty pokračujúce v roku 2010. V tabuľke uvedené čerpanie za rok 2009.

Celková suma príspevkov z 2% z daní: 378,45 €

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

**Ing. Eva Ďuržová – audítor SKAu, Trenčín
Veľkomoravská 44**

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Pre vedenie občianskeho združenia Transparency International Slovensko

Uskutočnila som audit priloženej účtovnej závierky občianskeho združenia Transparency International Slovensko so sídlom Bratislava Bajkalská 25 IČO 318 17 823 , ktorá obsahuje súvahu k 31.decembru 2009 a výkaz ziskov a strát za rok, ktorý sa k uvedenému dátumu skončil.

Zodpovednosť vedenia spoločnosti za účtovnú závierku:

Vedenie občianskeho združenia je zodpovedné za zostavenie a objektívnu prezentáciu tejto účtovnej závierky v súlade so Zákonom o účtovníctve č. 431/2002 Z.z. v znení jeho dodatkov.

Zodpovednosť audítora :

Mojou zodpovednosťou je vyjadriť názor na túto účtovnú závierku na základe auditu. Audit som uskutočnila v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi ISA. Podľa týchto štandardov mám dodržiavať etické požiadavky , audit naplánovať a vykonať tak, aby som získala primerané uistenie, že účtovná závierka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahŕňa overenie dôkazov, ktoré dokladujú sumy a iné údaje v účtovnej závierke. Audit ďalej obsahuje zhodnotenie použitých účtovných princípov a zhodnotenie významných odhadov, ktoré uskutočnil manažment, ako aj zhodnotenie prezentácie účtovnej závierky ako celku. Som presvedčená, že auditorské dokazy , ktoré som získala , poskytujú dostatočné a vhodné východisko pre môj názor.

Názor :

Podľa môjho názoru účtovná závierka poskytuje pravdivý a objektívny pohľad na finančnú situáciu občianskeho združenia Transparency International Slovensko k 31. decembru 2009 na výsledky jeho hospodárenia a peňažné toky za rok, ktorý skončil k uvedenému dátumu, v súlade so Zákonom o účtovníctve.

Trenčín 21. júna 2010

Ing. Eva Ďuržová
Zodpovedný audítor
Licencia SKAu č. 205